

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Regvlarvm Vtrivsque Ivris Cvm Ampliationibvs Ac
Limitationibvs**

Dueñas, Pedro

Venetiis, 1566

Regvla CCXXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63213)

in c. si quos. xij. q. ij. quia non videtur donare, sed soluere potius de-
bitum naturæ l. Aquilius regulus. ff. de donat. l. sed si lege. in. §. con-
sultur. ff. de petitio. heredit. c. cum in officiis. de testam. Potest enim
prelatus remunerare non concedendo dominium alicuius rei, sed
viumfructum ad breue tempus. ita tenet Innoc. in d. c. cum in offi-
cis. Bal. in l. iubemus. col. 3. C. de sacrosanct. eccles. Et hæc remun-
eratio si possit debet fieri de bonis mobilibus ecclesiæ: non autem
de immobilibus: vt tenet Doct. in d. l. iubemus. & in c. si. de pecu-
lio clerico. & ita concludit Ias. in consil. cxvj. vol. iij. & merita debet
esse æquivalentia rebus donatis. c. relatum. el. ij. ibi. iuxta feruitij ma-
ritum. de testamen. & ita concludit Deci. in consil. clxxxij. col. ij.
Chassanreus in consuetu. Burgun. in tit. {des droitz.} rubr. iij. §. 7.
fol. 177. col. iiii. nu. 9. facit quod notat Ias. in l. ex hoc iure. nu. 60.
ff. de iusti. & iur.

2 Limita secundo, quando donans rem ecclesiæ tantundem dona-
ret ecclesiæ cuius rem donat, & iuxta rei collatæ modum. Vt in c.
consensus. & in c. episcopi. de rebus eccle. non alie. & in c. iniustū,
in §. rem si rectores. xij. q. ij. De iure Regio l. v. tit. xiiij. par. 1.

3 Tertio fallit in Romano Pontifice, qui bona vnius ecclesiæ alte-
ri ex causa concedere potest. Vt est glo. in c. constitutus. in verbo
quocunque. de relig. domi. & in c. j. xij. distinct. ita tenet præpo. in
c. non liceat Papæ. xij. q. ij. Facit quod notat Ias. in l. Barbarius. nu-
m. 1. ff. de offic. preto.

4 Quarto limita, quādo episcopus vellet dare consanguineis pau-
peribus, scilicet pro victu & vestitu tantum. Vt in c. quisquis. xij.
q. ij. & in c. non satis. lxxxvj. dist. facit rex. in c. si cupis. xvj. q. j.

REGVLA CCXXI.

DONATIO inter virum & vxorem regulariter prohibita est.
Hanc regulam probat rex. in l. j. ij. & iij. ff. de donatione inter virū
& vxor. & in l. j. & per totum. C. eod. tit. De iure regio proba-
tur in l. iij. & v. & vj. ut. xj. par. iij. & in l. iij. tit. xij. libr. 3. Fori.
Circā quam regul. vide Chassa. in consue. Burg. tit. {Des droitz.}
§. 6. 7. & s. Ioan. Balsian. in consue. Aluerniæ. c. xij. arti. xxxix.
Ias. in l. si non sortem. §. libertus. ff. de condi. indeb. & in l. ex hoc
iure. nu. 5. ff. de iusti. & iur. Catellia. Cott. in Memora. iuris. in ver-
bo. donationes.

Amplia primo habere locum non solum inter virum & vxorē,
sed etiam inter sponso de præsentī. Ita tenent Cyn. & Bal. in l. cū
in re. C. de dona. ante nup. & in l. cum sponsa. eod. tit. Alex. in cōf.
cxlij. nu. 13. vol. 5. Barth. Soci. in consil. cxvij. vol. j. pro qua opin.
est rex. in l. pen. ff. de dona. inter vir. vbi dicit, qd donatio inter vi-
rum & vxorem non valet, nisi fiat ante contractum matrimonii:
quod de cōsensu intelligitur. quem rex. ad hoc allegauit & indaxit
glo. in l. j. ff. de dona. in verbo. concubina. tenet Bal. in l. vnica. in
fi. C.

D. Petri Duen.

fi. C. de vsucap. pro dote. Imol. in l. Mæuia. in fi. prin. ff. solu. matrim.
 Alex. in l. si focer. in fina. verbis. ff. sout. matrim. Aret. in l. si diuor-
 tio. in fi. ff. solu. matrim. ad idem est tex. iuncta glo. in verbo, concu-
 binæ. in l. iij. ff. de dona. inter vir. & vxor. vbi dicitur, qd matrimo-
 nium dicitur, & maritus & vxor dicuntur, contractis carnalis co-
 sponsalibus per verba de presentit licet nõ interueniat carnalis co-
 pula & sic concludit ibi glo. qd sicut prohibetur donatio inter con-
 iuges constante matrimonio, seu inter virum & vxorem, & matri-
 monium non consummatum, ex quo interuenit cõsentus de presen-
 ti. Et quamuis glo. ibi dixerit hoc procedere de iure canonico, ta-
 men idem est de iure ciuili: vt probatur in Authen. de nupt. in fi.
 nuptias. & ibi glo. coll. iij. quia ad validitatem matrimonii, nec
 de iure canonico, nec ciuili est necessaria traductio ad domum, nec
 copula carnalis, vt voluit glo. in d. l. cum te. C. de dona. ante nupt.
 facit tex. in l. mulierẽ. & in l. denique. ff. de ritu nup. & in l. nuptias.
 ff. de reg. iur. Hanc opinionem vbi allegat alios Docto. tenentes
 contrariam partem, tenet notab. Pala. Ruui. in rep. rub. de donatio-
 inter vir. & vxor. in §. lv. nu. 2. Didac. de Segura in repet. l. j. in §. si
 vir vxori. nu. 12. ff. de acquiren. possessio. Chaffangus in consuetud.
 Burgund. in titu. {des droitz.} Rubri. iij. §. ij. fol. 133. colum. j. nu-
 mero 17.

- 2 Amplia sesundo, vt non valeat donatio inter coniuges constan-
 te matrimonio, etiam si index eam confirmet, seu decernat vt va-
 leat. Per tex. ad hoc sing. in l. obligationes. ff. dact. & obl. vltima
 dicit, obligationes vel actiones quæ non propriis viribus cõstitunt,
 nec officio iudicis, nec pretoris imperio, nec legis potestate confir-
 mantur. et ita per illũ tex. tenet Pala. Ruui. in d. rep. rub. §. 46. nu. 1.
- 3 Amplia tertio, vt nedum prohibita sit donatio inter coniuges cõ-
 stante matrimonio, sed etiam inter eos qui aliquo modo coniuges cõ-
 tingunt per patriam potestatem. Ita tenet Pala. Ruui. in d. rep.
 Rubr. §. xliij. per totum. vbi hoc notab. declarat.
- 4 Quarto amplia habere locum, non solum in matrimonio vero,
 verum etiam in putatiuo. vnde si fiat donatio inter eos qui reputan-
 bantur coniuges, qui in veritate coniuges esse non poterant, non va-
 let talis donatio: alias sequeretur qd melioris conditionis essent qui
 delinquent, quam qui non delinquent. Ita dicit tex. in l. iij. in §. v.
 deamus. ff. de dona. inter vir. & in l. si ex voluntate. C. eod. tit. glo.
 & Doct. in c. si. eod. tit. quam opinon. tenet Pala. Ruui. in d. rep.
 Rubr. §. xxxj. in princi.
- 5 Quinto ampliatur, vt non solum procedat inter coniuges Chris-
 tianos, verum etiam si Iudei fuerint. vnde si Iudeus constante ma-
 trimonio aliquid donauerit vxori, non valebit donatio. Causa
 ratio est, quia inter Iudeos est matrimonium verũ, quauis non tra-
 tum. c. de infidelit. de consanguini. & affi. & ibi glo. & Doct. si rep.
 inter eos est matrimonium, per consequens donationes inter eos
 etæ non valent, per iura supra allegata: que generaliter disponunt

& generaliter sunt intelligenda: vt in c. si Romanorum. xix. dif. & in c. solita. de maio. & obedi. cum siml. quod etiã tenet Pala. Ruui in d. repe. rub. §. xxxv. in princ.

6 Amplia sexto, etiam si vxor & maritus diu seorsum habitauerint. Vi late concludit Pala. Ruui. vbi supra. in d. repetitio. Rubri. §. xxxiiij. in principio.

7 Amplia septimo, etiam si vir passus est se condemnari ab vxore, & sic eam absolui falsa exceptione opposita, cum vxor teneatur viro in aliqua quantitate, eum hoc videatur facere animo donandi: licet sententia valeat, vir potest condicere pecuniam ab vxore ac si non esset absoluta: & sic non habet locum l. iudex. cum aliis. ff. de cond. inde. Iste est notab. tex. in l. si sponsus. in. §. si vxor. la. ij. ff. de donati. inter vir. & vxor. & ita per illum tex. tenet Bal. in l. cum al. legas. nu. 7. C. de vsur. Rom. in sing. 312. Iaf. in d. l. iudex. nu. 2. & in l. proparandum in princ. nu. 19. C. de iudic. Monral. in l. iij. titu. xliij. lib. ij. fori. in glo. in verb. {Pueda lo hazer.}

Hanc regulam limitat septem modis Pala. Ruui. in repet. Rubr. de donatio. in §. 47. et in §. 50. et in §. 52. 53. 54. et 55. Et circa tertiam limitationem ibi positam, scilicet qd talis donatio iuramento confirmetur, vide posita supra in reg. ccix. in ij. ampliat. ver. pro qua opin. Socin. duobus modis. in reg. ciiij.

1 Ultra quem limita primo, quando talis donatio esset reciproca. Vi est gl. in l. licet inter priuatos. C. de pact. & ita tenet idem Pala. Ruui. in d. repet. Rubr. §. 50. nu. 16. cum seq.

2 Limita secundo, valere donationem vxori factam per maritum pro reparatione domus eius quæ corrui. Vi in l. qd si vir. ff. de dona. inter virum & vxor.

3 Limita tertio non habere locum, quando protraheretur in tempus finiti matrimonij. Vi in l. sed interim. ff. de dona. inter uirum & vxor. & in l. cum uxori. §. ult. & in l. quia. eod. tit.

4 Quarto limita, quando expresse coniuges in contractu matrimonij reseruauerunt sibi quedam, ex quibus possunt se inuicem assistere: uel unus possit, de his reseruatis, donatione facere alteri: quia tunc propter illam animi conuentionem & promissionem de donando factam in tempore habili, uelebit, saltem ut morte confirmetur. Ita tenet Bal. in l. j. C. de donatio. ante nuptias.

5 Quinto limita, quando res modica quæ usu consumitur donatur. Argu. eorum quæ dicuntur in l. qd aurem. in §. j. ff. de donatio. inter uirum & uxorem.

6 Limita sexto, quando maritus rem donatam dat in dotem filix Amhorum, uxore presente, & non contradicente, sed cõsentiente. Vi in l. siue uxor. & ibi Bar. ff. de donatio. inter uir. & vxor. sequitur Fran. Cremen. in sing. iij. Chassang. in consuetu. Burgund. in tit. {Des droictz.} Rubr. in §. 7. nu. 11. fol. 170. col. j.

7 Limita septimo, quando maritus remittit uxori suæ fructus suæ dotis, Vi in l. uir usuras. ff. de do. inter uir. et ux. De cuius intellectu vide

D. Petri Duen.

vide Ias. in l. de diuisione. in v. col. ff. solu. matri. & in §. fuerat. Iu. ritu. de actio. Chassan. vbi supra nu. 6. notabiliter Thomas Gram. mar. in decisio. lxx.

- 8 Limita octauo, quādo mulier renuntiat marito donationem per eam factam, nondum per eam acceptatam. Ita tenet Chassa. vbi supra. nn. 19. De iure Regio probatur in l. v. tit. xj. par. 4.
- 9 Limita nono, non habere locum in Imperatore: nam Imperator potest donare Augustæ. l. si. C. de donatio. inter vir. & vxor. & in illū tex. vltra Doct. ibi tenet Ias. in l. frater a fratre. in j. lect. nu. 14. ff. de condi. indeb. vers. v. fallit. & in l. ciuitas. nu. 4. ff. si cer. per. sicut quod notat Cattel. Cotta in memora. iuris, in verbo, donatio facta a Rege.
- 10 Limita decimo, non habere locum in iis quæ obueniunt eis ex forma statuti: quia possunt donare, Ita tenet Chassan. vbi supra. nu. 9. vbi ponit exemplum.
- 11 Limita vndecimo, si rusticus vel plebeius acciperet nobilem in vxorem, & constante matrimonio facit instrumentum de receptione dotis quam non recepit, quamuis in effectu ista dicatur donatio inter vir. & vxor. tamen valet: quia fit in remunerationem ad compensationem propter inæqualitatem eorum. Ita notabiliter concludit Bar. per glo. ibi, in l. si voluntate. C. de dotis promiss. nu. 2. & in l. si diuortio. & ibi Ias. nu. 9. ff. de verb. obl. idem Ias. in l. ex hoc iure. nu. 55. ff. de iusti. & iur. & in l. si. col. si. C. de verb. signifi. & in l. si non fortem. in §. libertus. ff. de conditio. indeb. nu. 8. idem tenet Bal. in l. ij. §. si. ff. si cer. per. Segura in l. cohæredi. §. cum filia. ff. de vulg. & pupil. nu. 162. Abb. in c. j. nu. 8. de adult. Ioan. de Neut. in Sylua nupt. lib. 2. nu. 28. Pala. Ruui. in repot. rub. de donatio. §. x. & xxxj. nu. 1. Tiraquel. in ll. connubia. in iij. l. nu. 7. & in v. l. nu. 1. & in repet. l. si vnquam in verb. donatione largitus. nu. 19. C. de reuoc. dona. et hanc dicit communem Bal. Nouel. in tract. dotis. in x. par. nu. 7. Curt. iun. in consi. vj. nu. 20. Couarru. in Epitome. 4. lib. in ij. par. c. 3. §. 3. nu. 2.
- 12 Limita duodecimo, quando maritus donat annuum vel mensuum ad sui sustentationem, vsque ad vires dotis, & non vltra. Vt in l. ex annuo. & in l. de fructibus. ff. de donatio. inter vir. & vxor. & in l. l. cut. C. eod. tit.
- 13 Limita decimotertio, si vnus ex coniugibus, seruis vel animalibus, vel vestibus alterius vsus fuerit, vel in domo sua gratis habitauerit donationis causa: nam valet donatio. Vt in l. si vir vxoris. ff. de dona. inter vir. & vxor.
- 14 Decimoquarto fallit, si vir vectigal, vel vecturas pro uxore vel ministris eius solueret. Vt in l. si quis pro vxore. ff. eod. tit.
- 15 Decimoquinto fallit, si serui viri, vxori operas præstiterunt. Vt in l. si id quod donatum est. in §. si quas serui operas. ff. de donatio. inter virum & vxor.
- 16 Decimosexto fallit, si vir soluit in præsentem quod in diem debet vxori.

vxori: nam tunc potest. Vt in l. sed si vir ex lana, in §. quod vir vxori. ff. de donat. inter vir. & vxor.

17 Decimoseptimo fallit de iure Regio, nam elapso anno a tempo re contracti matrimonij valet donatio inter coniuges, si filios non habent, si tamen filii postea nascantur, reuocatur donatio, nisi in quinta parte. Vt in l. iij. titu. xij. lib. 3. fori. Quod dicit esse menti tenendum & alibi non reperiri. Pala. Ruui. in repe. Rubr. de dona. §. liij. nu. 1. facit etiam l. ix. tit. vj. lib. iij. fori.

Et alias limitationes circa hanc regul, vide per Pala, R uui, & Docto. in locis supra allega.

REGVLA CCXXII.

DONATIO ob causam in filium a patre facta, debet in legitima computari. Quam reg. ponit Bar. quem sequuntur ibi Doct. in l. in quartam. nu. 10. ff. ad l. Falc. pro qua opinio. est glo. ij. in Authen. ex testamento. C. de collatio. De iure Regio probatur in l. xxix. Tauri. Circa quasi regulam vide Doctores in l. xxvj. & xxix. Tauri. Bernar. de Luc. in reg. ccxij. Roderi. Xuarez in l. quoniam in prieribus. in v. q. fol. 95. C. de inoffic. testa.

1 Limita primo, si res efficiantur peculij aduentitij, vt in rebus donans ob causam remunerationis, scilicet quando donantur propter benemerita. has enim res peculij aduentitij esse firmat glo. communiter ab omnibus Doct. approbata in Authen. vnde si parens, in uerbo, Falcidig. C. de inoffic. testam. Ea enim que aduentitia sunt, communicari non debent. l. si. C. de colla. De iure Regio est tex. in l. v. tit. 15. par. 6. Quod intellige quando benemerita rei donatę responderent, vt est glo. notabi. communiter approbata in l. si donatione. C. de colla. in verbo, postulas, & in c. relatum, el ij. in verbo, iuxta seruitij. de testa. Bar. in l. si forte. nu. 5. ff. de castren. pecu. Et in hoc non statur confessioni patris, scilicet merita præcessisse, sed oportet qd merita seu seruitia probentur, vt tenent glo. & Bart. vbi supra. Iaf. in repet. l. frater a fratre. nu. 44. ff. de condi. indebi. Corpe. in consi. cxliij. nu. 10. vol. ij. Marc. Mantua in l. si donatione, nu. 46. C. de colla. & ibi Rimi. nu. 8. Castellus in l. xxix. Tauri, in glo. in verbo, (las otras donaciones.) in si. limitation. Matthę. de Affli. in decis. 370. nu. 15. Ioan. Bernar. in regu. dxxxij. Chassanę. in consue. Burgun. in tit. (Des droictz.) Rub. iij. in §. vij. fol. 175. col. iij. nu. 7. Ruui. in con. xcvi. nu. 2. vol. 5. Catellia. Corta in Memo. iuris. in verb. donatio. inter fratrem & filium.

2 Limita secundo, quando res ob causam donatę non sunt ad hæredes transmissibiles. Vt in l. omni modo. in §. imputari. C. de inof. testa. & sic primo alimenta per patrem filio præstita, quę vocant victum & vestitum. l. legatis. ff. de alimen. & ciba. legat. in legitimam non imputantur, vt in l. quę pater. ff. famimil. herc. tenet Bar. in d. §. imputari. Doct. in l. filix. licet. C. de colla. Secundo expen-

Q